

Natalia Giza, wizerunek angielskiej kobiety doby renesansu-parenetyczny ideał a szesnastowieczna rzeczywistość na przykładzie Elżbiety Talbot, hrabiny Shrewsbury /ok.1527-1608/.

Zainteresowanie, jakie budzi ostatnio historia kobiet, a zwłaszcza jej odrodzeniowy fragment związany z ożywieniem ruchów emancypacyjnych na świecie zaowocował powstaniem ogromnej liczbie literatury. Rozprawa Natalii Gizy poświęcona analizie życia Elżbiety Talbot wykorzystuje zrećznie tę literaturę /imponujący zestaw publikacji na str.341-374 masz./ budując obraz swej bohaterki oparty o parenetyczny ideał z jednej strony, z drugiej obraz rzeczywisty, wysnuty z zebranych starannie informacji źródłowych. Trzeba podkreślić, że w pracy wykorzystano bardzo bogatą literaturę przedmiotu i przeprowadzono niezwykle solidną kwerendę archiwalną. N. Giza wykorzystала liczne teksty kazań i poradników dla kobiet, traktatów na temat roli i miejsca kobiety w społeczeństwie angielskim i szerzej - europejskim tego czasu. Szkoda trochę, że nie wprowadzono tu pewnych kontekstów staropolskich, np analizy poglądów Reja czy Kochanowskiego na miejsce kobiety w społeczeństwie i funkcjonowanie staropolskiej rodziny /pisał o tym m.in. Andrzej Wyrobisz, którego dwie prace cytowane są zresztą przez Gizę/. Jej znajomość literatury angielskiej musi budzić podziw. Niezmiernie rzadko zdarza mi się brać do ręki pracę tak dojrzałą erudycyjnie. Właściwie jedynie ominięcie niedawno opublikowanej książki Thomasa Keitha *The Ends of Life. Roads to Fulfilment in Early Modern England*, Oxford 2009 stanowi lukę, którą ~~można~~ należałoby usunąć przy druku pracy.

Książka która wyszła spod pióra magister Gizy nie jest biografią Elżbiety Talbot hrabiny Shrewsbury. N. Giza w swym studium szuka odpowiedzi na podstawowe pytanie - w jakim stopniu hrabina Talbot znana też jako Bess z Hardwick pasowała do renesansowego parenetycznego ideału. Stąd podział pracy na dwie części: I Parenetyczny ideał /str. 24-174 maszynopisu/ i II Bess z Hardwick a renesansowy ideał /str. 175-323 maszynopisu/. Wybrane ^{fragmenty} ~~wydarzenia~~ z długiego i bogatego w wydarzenia życia Bess Autorka zestawia z opisanymi w części I pracy cechami osobowymix kobiety - panny, mężatki, wdowy - budując w ten sposób interesujący obraz zderzenia szesnastowiecznych życzeń i wyobrażeń z codzienną, powszednią praktyką.

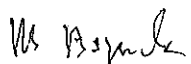
Mgr Giza umiejętnie umieszcza w swym opracowaniu wyniki szerokiego kontekstu dyskusji toczących się w renesansowej Europie na temat natury i statusu kobiet a także nad charakterem i potrzebami instytucji małżeństwa. Podkreśla rolę humanistów /Erazm z Rotterdamu, Vives/ ojców reformacji/zwłaszcza Lutera i Kalwina/ dla umocnienia przekonań o godności i zaletach stanu małżeńskiego.

Jednocześnie dokonana przez mgr Gizę analiza kolejnych małżeństw Bess z Hardwick i stosunków hrabiny z kolejnymi partnerami w tych związkach pokazuje że silna i rozumna kobieta potrafiła nawet w dyskryminującym ją społeczeństwie zdobywać niezależność ,podnosić status swój i swojej rodziny,gromadzić majątek ,tytuły i zaszczyty.

Praca przedstawiona przez mgr Gizę jako rozprawa ~~habilitacyjna~~ doktorska wykracza ponad poziom rozpraw prezentowanych zwykle w tym celu..W mojej kilkudziesięcioletniej praktyce recenzyjnej po raz pierwszy dostałam do oceny dzieło tak bogate źródłowo i dojrzałe interpretacyjnie,pracę doktorską która jednak mogłaby z łatwością być zaprezentowana jako rozprawa habilitacyjna.

W związku z powyższym stwierdzam, że rozprawa mgr Natalii Gizy odpowiada wymogom stawianym pracom doktorskim a nawet je znacznie przekracza i wnioskuję o dopuszczenie mgr Gizy do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Warszawa, 15.03.2017

/Prof dr hab Maria Bogucka/